

Od Redakcji

Pierwszy numer „Quarta” w 2020 r. poświęcony jest architekturze i stanowi kontynuację strategii decydującej, że kolejne odłony naszego kwartalnika będą również profilowane tematycznie, zgodnie z zaleceniami moderatorów list ustalających współcześnie hierarchię punktową czasopism naukowych. Chcąc jednak zachować charakter periodyku, zakładający różnorodność prezentowanych tekstów, pozwoliliśmy sobie na dosyć duży rozrzut tematyczny artykułów wybranych do druku – od traktującej o konkursie na projekt wrocławskiej „nowej giełdy” opowieści, w której ujawniają się problemy nie tylko architektury drugiej połowy XIX w., ale również związane z nią dylematy społeczne i polityczne (Agnieszka Zabłocka-Kos), przez translokacje górnośląskich kościołów drewnianych w Cesarstwie Niemieckim (Jerzy Gorzelik), po próby stworzenia – przez jeleniogórskich rzemieślników – wzorcowego domu karkonoskiego zaprezentowanego na Dolnośląskiej Wystawie Rzemiosła i Przemysłu w Zgorzelcu w 1905 r. (Marta Ostrowska-Bies). Poza Śląskiem sytuuje się tematyka kolejnych tekstów, ukazujących słabo rozpoznany, lecz niezwykle interesujący problem relacji pomiędzy modernizacją a elektryfikacją w II Rzeczypospolitej (Filip Burno) oraz przyczynek do badań nad „estetyką nazistowską”, której widowym przejawem była próba przebudowy, a tak naprawdę dewastacji zachodniej pierzei bydgoskiego Starego Rynku (Agnieszka Wysocka). Następne kręgi wtajemniczenia w świat architektury prowadzą nas przez Kair do Paryża i Weimaru (teksty Katarzyny Wiącek, Cezarego Wąsa i Beaty Ludwiczak), a całość kończą omówienia wystawy sztuki rosyjskiej w Muzeach Watykańskich (Darya Pyshynskaya) i moje wspomnienie o zmarłym w grudniu ubiegłego roku naszym koledze i przyjacielu – doktorze Andrzeju Jaroszu.

Pozostaje mi zatem zachęcić Państwa do lektury i nadmienić, że architektura potrafi mówić o tym, co nas otacza, nie gorzej niż literatura, muzyka czy malarstwo. Musimy jedynie nauczyć się jej słuchać, a wtedy przemówi do nas pełnym i wyrazistym głosem.

W imieniu redakcji
prof. dr hab. Waldemar Okoń

Editorial

The first issue of “Quart” in 2020 is dedicated to architecture and is a continuation of the strategy assuming that subsequent editions of our quarterly will also be thematically profiled, in accordance with the recommendations of the moderators of the lists setting out currently the point hierarchy of scientific journals. However, in order to preserve the existing character and diversity of the texts presented, we allowed ourselves a rather large thematic range of articles selected for printing – from the story of the competition for the design of the Breslau “New Exchange” building, in which problems not only of architecture in the second half of the 19th century are revealed, but also the social and political dilemmas associated with it (Agnieszka Zabłocka-Kos), through the relocations of Upper Silesian wooden churches in the German Empire (Jerzy Gorzelik), to the attempts of Jelenia Góra craftsmen to create a model Karkonosze House presented at the Lower Silesian Craft and Industry Exhibition in Görlitz (today Zgorzelec) in 1905 (Marta Ostrowska-Bies).

Further circles of initiation into the world of architecture lead us through Cairo to Paris and Weimar (texts by Katarzyna Wiącek, Cezary Wąs and Beata Ludwiczak), and the whole ends with a discussion of the exhibition of Russian art in the Vatican Museums (Darya Pyshynskaya) and my memory of our colleague and friend, Dr. Andrzej Jarosz, who passed away last December.

Therefore, it remains for me to invite you to read and remind that architecture can talk about what surrounds us no worse than literature, music or painting. All we have to do is learn to listen to it, and then it will speak to us in a full and clear voice.

On behalf of the editorial board
Prof. Dr. Hab. Waldemar Okoń